

วาระที่ ๔.๔ (ฉบับเต็ม)
โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประจำปี ๒๕๖๒

รายงานเมื่อ
๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

สวทช.
NSTDA

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เริ่มดำเนินโครงการจากเรือนจำ/ทัณฑสถาน
นำร่อง 4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2546 กรมราชทัณฑ์พิจารณาคัดเลือก
เรือนจำ/ทัณฑสถาน 21 แห่ง เพื่อขยายผลการดำเนินงาน ทำให้
มีเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 แห่ง
การจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง
กรมราชทัณฑ์ จัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
เพิ่มกว่า 83 แห่ง รวมเป็น 108 แห่ง จากเรือนจำทั้งหมดทั่วประเทศ 142 แห่ง คิดเป็น
76% จัดการศึกษาดตามความสนใจและศักยภาพผู้เรียน

หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรระยะสั้น-ระยะยาว)
และ หลักสูตรอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.-ปวส.)

ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต และ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต
ปีการศึกษา 2548-2561 มีผู้ต้องขังจบปริญญาตรี 66 คน (11 แห่ง)

- หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ปีการศึกษา 2548 - 2556) สำเร็จการศึกษา 53 คน (7 แห่ง)
- หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (ปีการศึกษา 2557 - 2561) สำเร็จการศึกษา 13 คน (6 แห่ง)
- ปี 2561 สำเร็จการศึกษา 6 คน (3 แห่ง)

ปี 2550 - 2563 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 47,763 คน

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 22,343 คน (นับซ้ำ)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 25,420 คน (นับซ้ำ)

ปี 2562 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 5,089 คน (นับซ้ำ)

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 2,170 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 2,919 คน

รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขัง

รายได้ปี 2545 - 2562
รวมเป็นเงิน 76,874,583 บาท

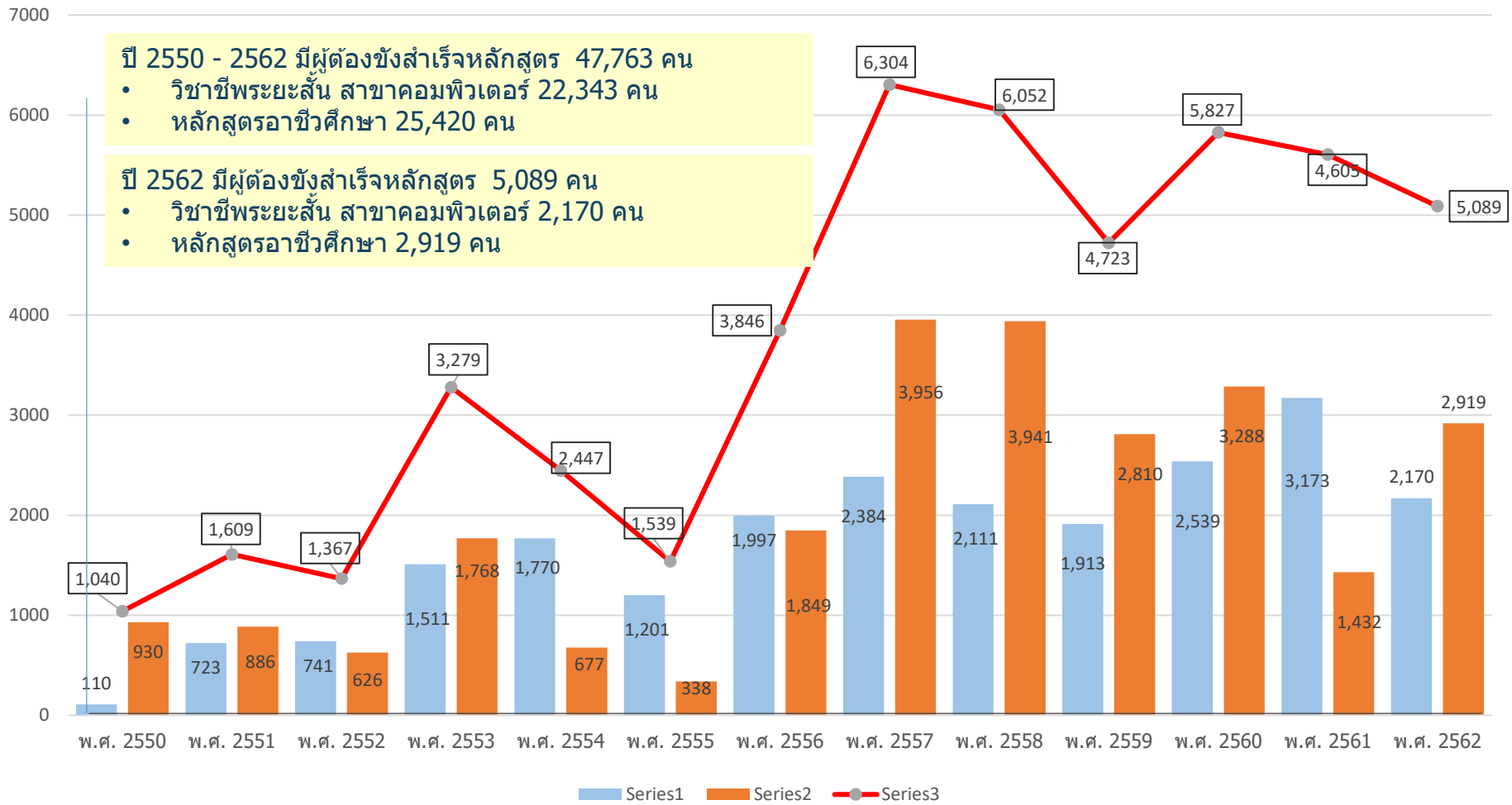
รายได้ปี 2562
เป็นเงิน 11,864,734 บาท

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

1. แผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ศึกษา วิชาชีพคอมพิวเตอร์ และการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ปวช./ปวส.) ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 108 แห่งตั้งแต่ปี 2550 – 2562

ปี 2550 - 2562 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 47,763 คน

- วิชาชีพพระยะสัน สาขาคอมพิวเตอร์ 22,343 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 25,420 คน

ปี 2562 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 5,089 คน

- วิชาชีพพระยะสัน สาขาคอมพิวเตอร์ 2,170 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 2,919 คน

หมายเหตุ

- หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ใช้ระยะเวลาในการอบรมตั้งแต่ 15-100 ชั่วโมง (หลักสูตรในแต่ละเรือนจำ/ทัณฑสถานแตกต่างกัน เช่น การซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์, การใช้งานโปรแกรม Excel, การใช้งานโปรแกรม Word, คอมพิวเตอร์กราฟิก, การใช้คอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) ด้านคอมพิวเตอร์ ได้แก่ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, สาขาช่างเทคนิคคอมพิวเตอร์, สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- หลักสูตรอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) สาขาที่มีวิชาคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ปวช.สาขาช่างก่อสร้าง (วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ, วิชาเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์), ปวช.สาขาช่างยนต์ (วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ) และ ปวส.สาขาเทคนิคก่อสร้าง (วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ, วิชาเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์)

2. ผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โครงการเทคโนโลยีบัณฑิต (ปีการศึกษา 2548 – 2561)

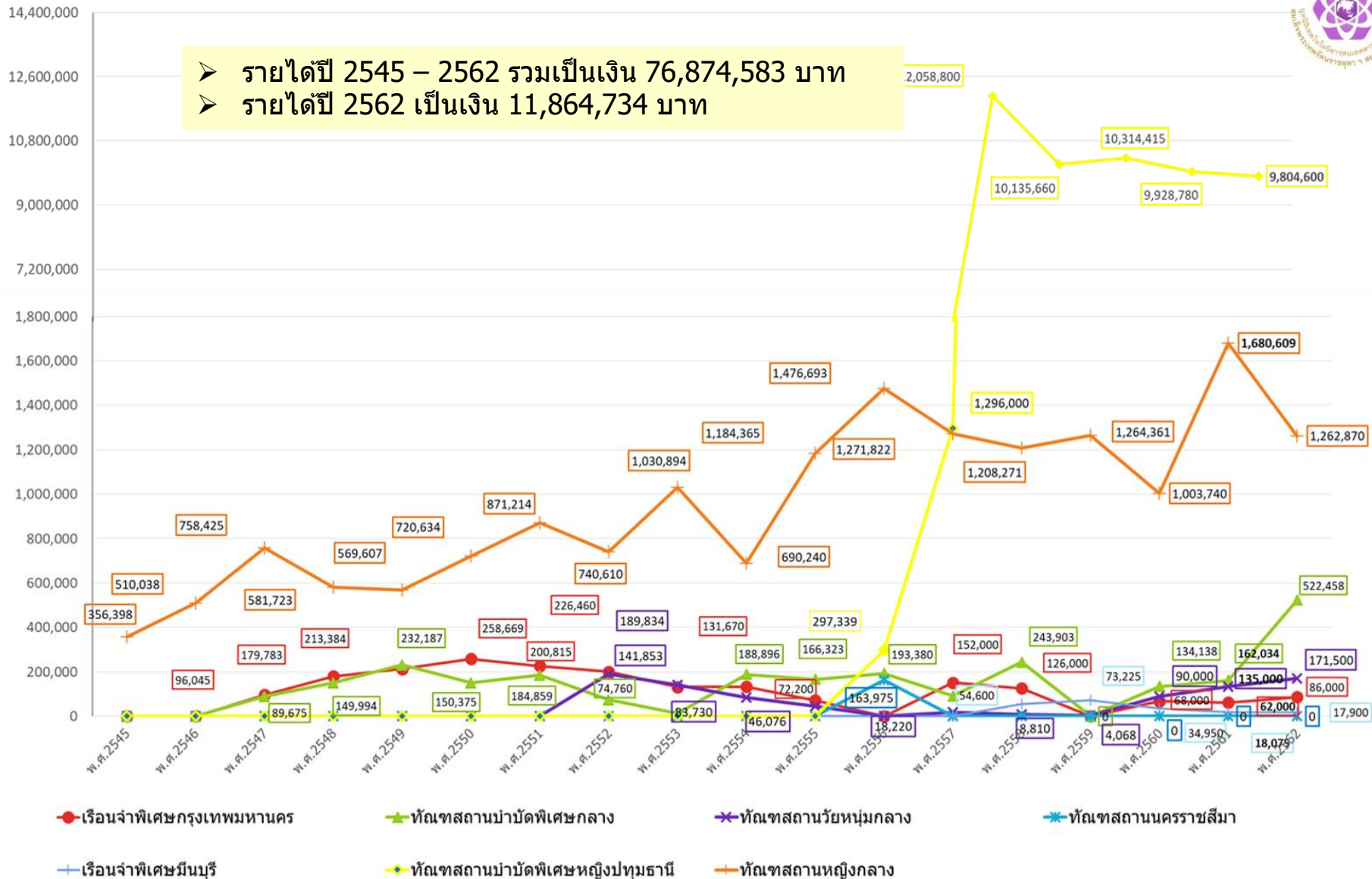

- ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 – 2561 มีผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษากว่า 66 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 11 แห่ง แบ่งเป็น
- หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต แขนงวิชาพาณิชยกรรม วิชาเอกเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ (ปีการศึกษา 2548 - 2556) จำนวน 53 คน เป็นชายจำนวน 40 คน เป็นหญิงจำนวน 13 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 7 แห่ง
 - หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปีการศึกษา 2557 – 2561) จำนวน 13 คน เป็นชายจำนวน 11 คน เป็นหญิงจำนวน 2 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 7 แห่ง

เรือนจำ/ทัณฑสถาน	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีพาณิชยกรรม (ปีการศึกษา 2548 – 2556)		หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปีการศึกษา 2557 - 2561)						รวม (คน)
	(ปีรับนักศึกษาตั้งแต่ปี 2553)		2557 – 2559		2560		2561		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง	15	-	-	-	1	-	-	-	16
2. ทัณฑสถานหญิงกลาง	-	12	-	1	-	-	-	1	14
3. ทัณฑสถานนครราชสีมา	-	1	-	-	-	-	-	-	1
4. เรือนจำกลางคลองเปรม	22	-	1	-	1	-	4	-	28
5. เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช	1	-	-	-	-	-	-	-	1
6. เรือนจำกลางพิษณุโลก	-	-	1	-	-	-	-	-	1
7. เรือนจำกลางสงขลา	1	-	-	-	-	-	-	-	1
8. เรือนจำอุดรธานี	-	-	-	-	1	-	-	-	1
9. เรือนจำจังหวัดลำพูน	-	-	1	-	-	-	-	-	1
10. เรือนจำพิเศษพัทยา	-	-	-	-	-	-	1	-	1
11. เรือนจำอำเภอนางรอง	1	-	-	-	-	-	-	-	1
รวมเป็น (คน)	40	13	3	1	3	-	5	1	66 คน
	53 คน (7 แห่ง)		4 คน (4 แห่ง)		3 คน (3 แห่ง)		6 คน (3 แห่ง)		(11 แห่ง)

(ที่มา : <http://br.correct.go.th> (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์) ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2563)

3. รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขัง

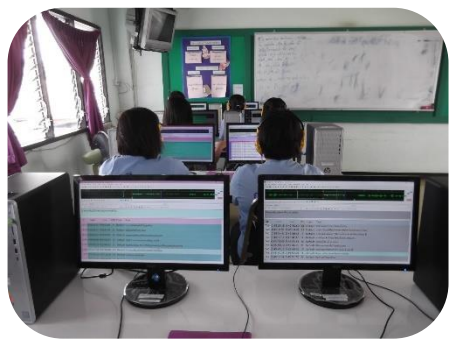

ตัวอย่างรายได้ในปี 2562 ที่เกิดจากการรับจ้างทำงานหลังจากได้รับความรู้จากโครงการในพระราชดำริ ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงกลางมีรายได้จากการจัดทำจัดทำหนังสือเสียงเดซี ให้แก่สมาคมคนตาบอดฯ (เป็นเงิน 144,461 บาท) รับจ้างสแกนหนังสือเก่าจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เป็นเงินจำนวน 275,000) และ รายได้จากการทำการ์ตูนอนิเมชั่น สมุดไดอารี่ การ์ด กระดาษเขียนจดหมาย (เป็นเงิน 913,640 บาท)

4. การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง

4.1 การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการถอดความเสียง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี)

ปี 2562 เนคเทค ร่วมกับ มูลนิธิฯ และทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจัดทำ “โครงการฝึกถอดความเสียงพูด เพื่อพัฒนาทักษะด้านการถอดความเสียงพูดแก่ผู้ต้องขัง” เพื่อเตรียมบุคลากรรองรับงานถอดความเสียงรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีคำบรรยายแทนเสียงแบบเปิด/ปิดได้ (ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ณ 5 กุมภาพันธ์ 2559)

ผลดำเนินงานปี 2562 :

- มูลนิธิฯ จัดหาคอมพิวเตอร์จำนวน 10 ชุด ให้แก่ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงเพื่อให้ผู้ต้องขังใช้ฝึกทักษะในการถอดความเสียงและรับงานเป็นวิชาชีพหนึ่ง
- ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 20 คน เนคเทคได้ฝึกทักษะการถอดความเสียง 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การทดสอบการพิมพ์สัมผัสตามตัวอักษรบนหน้าจอ ผ่านโปรแกรม RevivaType ระยะที่ 2 การทดสอบการสะกดคำในภาษาไทย ระยะที่ 3 การทดสอบการพิมพ์ถอดความเสียงพูด
- หลังจากนั้น เนคเทคคัดเลือกผู้ต้องขังเหลือ 10 คน โดยคัดเลือกจากความถูกต้องของข้อความและความเร็วในการพิมพ์ เพื่อฝึกฝนให้พร้อมรับจ้างงานถอดความเสียง โดยให้ฝึกสะกดคำยากและคำทับศัพท์ โดยอ้างอิงตามโปรแกรมพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และฝึกถอดความเสียงของการเรียนการสอนในห้องเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนดำเนินงานปี 2563 :

- **ระยะแรกเนคเทคจะจัดจ้างในการทำคำบรรยายแทนเสียงของ “วิดีโอการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร” โดยกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงในอัตรา 500 บาทต่อ 1 ชั่วโมงคำบรรยายเสียง**
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจัดสอนหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศแบบเรียนร่วมระหว่างนักศึกษาและนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จึงได้จัดทำให้มีบริการคำบรรยายแทนเสียงแบบทันต่อเวลา เพื่อให้ให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถติดตามเนื้อหาวิชาในระหว่างการเรียนการสอนได้

4.2 การอบรมออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ของทัศนสถานหญิงกลาง

- ทัศนสถานหญิงกลางเปิดร้านอาหาร "ครัวชวนชม" เพื่อรองรับการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังหญิง และผู้ต้องขังได้ฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีทักษะในการใช้โปรแกรมด้านกราฟฟิกและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์
- มูลนิธิ ร่วมกับ มจร โดย ผศ.บุญเลี้ยง แก้วนาพันธ์ จัดอบรมหลักสูตรออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ของทัศนสถานหญิงกลาง เมื่อ 24-26 กันยายน 2562 เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้หลากหลายรูปแบบ

ผลการดำเนินงานปี 2562 :

- ผู้ต้องขังได้ออกแบบซองบรรจุภัณฑ์คุกกี้ จำนวน 20 แบบ ผศ.บุญเลี้ยงคัดเลือกผลงานที่มีความโดดเด่น 2 ผลงาน มาผลิตเป็นซองคุกกี้เพื่อจัดจำหน่ายจริง ณ ร้านชวนชม จำนวน 2,000 ซอง (งบสนับสนุนจาก มูลนิธิเงินทูลงานแสดงการพิมพ์ มูลนิธิอาจารย์กำธร สติกรกุล วารสาร ข่าวสาร ในวงการพิมพ์ สนับสนุนงบจัดพิมพ์ของคุกกี้)
- ในเดือนมกราคม 2563 พบว่ามีผู้ที่ผู้สนใจซื้อคุกกี้มากขึ้น เนื่องจากซองบรรจุภัณฑ์มีรูปแบบ น่าสนใจ สะอาด ทันสมัย และมีมาตรฐาน

4.3 การจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฉบับเยาวชน ในรูปแบบมาตรฐานหนังสือ เล็กทรอนิกส์ EPUB3

- ปี 2560 มูลนิธิ ร่วมกับ เนคเทค สวทช. จัดทำ "หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน EPUB3" จำนวน 43 เล่ม (ฉบับเยาวชนฯ 41 เล่ม, และฉบับพิเศษ 2 เล่ม) เพื่อเผยแพร่บนคลังหนังสือของห้องสมุดดิจิทัลพระราชทาน โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่มที่มีความต้องการแตกต่างกัน ให้สามารถเข้าถึงหนังสือที่มีคุณค่าได้อย่างเท่าเทียมกัน

ผลการดำเนินงานปี 2561-2563 :

1. ทัศนสถานหญิงกลาง ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฯ จำนวน 11 เล่ม (เล่มที่ 30 – 41) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน EPUB3 แบบ Fixed layout โดยผู้ต้องขังได้รับค่าตอบแทนจำนวน 40,000 บาท
2. ทัศนสถานหญิงกลางจะจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฯ จำนวน 27 เล่ม (เล่มที่ 1-27) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ EPUB3 แบบ Reflowable มูลนิธิ ได้จัดคอมพิวเตอร์ที่มีปฏิบัติการ Windows จำนวน 2 ชุด เป็นการตอบแทน

- ทัศนสถานหญิงกลางได้ส่งมอบงานให้แก่โครงการสารานุกรมไทยแล้ว
- ขณะนี้อยู่ระหว่างตรวจสอบรูปภาพว่า มีการละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ หากตรวจสอบแล้วทางโครงการสารานุกรมไทยฯ จะเผยแพร่กว้างต่อไป

การประชุมคณะกรรมาธิการสมเด็จพระเทพรัตน

ร.ม.ช.ต. ๑๒๒ ม.ม.ร. ๑๒๒ ม.ม.ร. ๑๒๒ ม.ม.ร. ๑๒๒ ม.ม.ร. ๑๒๒

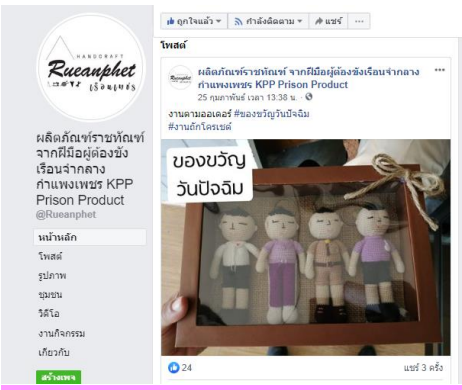

4.4 การพัฒนาความสามารถด้านการใช้ไอซีทีที่สร้างรายได้ให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถาน

- ตั้งแต่ปี 2559 “โครงการส่งเสริมการใช้ไอซีทีที่สร้างรายได้” เพื่อพัฒนาครู-นักเรียนในชนบทในด้านการทำธุรกิจออนไลน์ (e-commerce) สามารถใช้ไอซีทีที่เพิ่มช่องทางขายสินค้า ช่วยสร้างรายได้ให้แก่โรงเรียน นักเรียน ครอบครัว ชุมชน
- ในปี 2562 จัดทำ “โครงการพัฒนาความสามารถด้านไอซีทีที่สนับสนุนการทำธุรกิจออนไลน์ของเรือนจำ/ทัณฑสถานให้แก่ผู้ต้องขัง” เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ไอซีทีเพื่อช่วยสร้างรายได้ให้แก่ผู้ต้องขัง พัฒนาความรู้ด้านการทำธุรกิจออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขัง เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้มีทักษะด้านธุรกิจออนไลน์ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง

ผลการดำเนินงานปี 2562 :

- กรมราชทัณฑ์ได้คัดเลือกเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีสินค้าของผู้ต้องขังจำหน่ายอยู่แล้ว จำนวน 23 แห่ง เข้าร่วมอบรมหลักสูตร “การสร้างธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล” ณ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 13 – 15 พฤศจิกายน 2562
- ภายหลังการอบรม กรมราชทัณฑ์ได้คัดเลือกเรือนจำ/ทัณฑสถานนำร่อง จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางกำแพงเพชร ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงปทุมธานี ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา และเรือนจำพิเศษกรุงเทพ ดำเนินกิจกรรมในเชิงลึก อาทิ สร้างเพจร้านค้า ขายสินค้าออนไลน์ คัดเลือกผู้ต้องขังชั้นดีมาเป็นผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าออนไลน์

เรือนจำกลางกำแพงเพชร

ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่

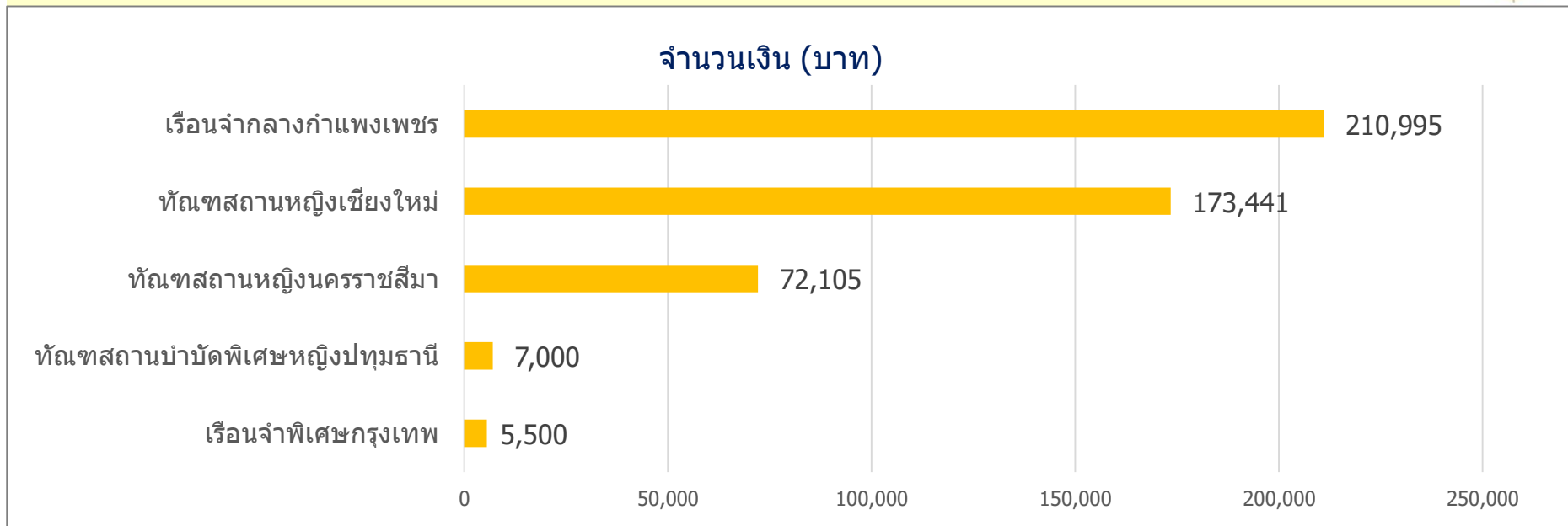

ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

ผลการดำเนินงานปี 2562 (ต่อ)

- มียอดจำหน่ายสินค้า (เฉพาะยอดจำหน่ายสินค้าออนไลน์) ของเรือนจำ/ทัณฑสถานนำร่อง จำนวน 5 แห่ง ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2562 – มกราคม 2563 เป็นเงิน 469,041 บาท

5. ผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที

ปี 2562 มีผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที (แจ้งอย่างไม่เป็นทางการ) จำนวน 22 คน

เรือนจำ/ทัณฑสถาน	ผู้ต้องขัง (คน)	เรือนจำ/ทัณฑสถาน	ผู้ต้องขัง (คน)
1. ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง	5	6. ทัณฑสถานหญิงกลาง	2
2. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง	3	7. เรือนจำกลางชลบุรี	2
3. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา	2	8. เรือนจำกลางพิษณุโลก	2
4. เรือนจำกลางนครพนม	2	9. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง	1
5. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา	2	10. เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา	1